

Adam Zadroga, *Katolicka myśl ekonomiczno-społeczna wobec fundamentalnych założeń ekonomii głównego nurtu*,
Wydawnictwo KUL, Lublin 2018, s. 279.

DOI: <https://doi.org/10.26142/stgd-2019-018>

Adam Zadroga w swojej publikacji podjął ważny temat z zakresu katolickiej nauki społecznej koncentrujący się na życiu gospodarczym. W ten sposób dotknął zagadnienia, które stanowi samo serce nauczania społecznego Kościoła. Zrodziło się ono z tzw. kwestii robotniczej nabrzmiewającej w wieku XIX. To właśnie problem niesprawiedliwości społecznej, obecny w rozwijających się i urbanizujących społecznościach, skłonił papieża Leona XIII do napisania encykliki *Rerum novarum*, która dała początek tradycji nauczania społecznego Kościoła. Sto lat później tradycję tę kontynuował Jan Paweł II encykliką *Centesimus annus*. Dziś jej kontynuatorem jest papież Franciszek. Adam Zadroga swoją publikacją wchodzi w tę problematykę. Wykorzystuje on nauczanie społeczne Kościoła do analizy oraz oceny współczesnych problemów życia gospodarczego.

We wstępie monografii autor uzasadnia wybór problematyki, jaką się zajął. Stwierdza, że dominujący w nauce scjentystyczno-pozytywistyczny standard naukowości jest niewystarczający dla zrozumienia rzeczywistości gospodarczej. W ramach szerszego, interdyscyplinarnego podejścia Autor proponuje włączyć do dyskusji na temat podstaw ekonomii szczególnie dorobek wypracowany przez myśl katolicką. Jest to tradycja religijno-moralna. Przyjęta perspektywa teologiczna, mieszcząca się w obszarze nauk humanistycznych, obejmuje również refleksję nad człowiekiem w różnorodnym kontekście społecznym, również ekonomicznym (s. 18–20). Głównym przedmiotem analizy jest katolicka myśl ekonomiczno-społeczna jako jeden z nurtów ekonomii normatywnej (s. 20). Celem pracy jest nadanie „szerszego wymiaru ekonomii poprzez odwołanie się do tożsamości ontologiczno-epistemologicznej oraz praktyki badawczej nauki społecznej Kościoła”. Następnie autor precyzuje wiele szczegółowych celów badawczych (s. 22–23). Główną tezę pracy jest stwierdzenie, że katolicka myśl ekonomiczno-społeczna stanowi taką wersję ekonomii normatywnej, której główne założenia pozwalają uznać ją za istotny nurt myśli ekonomicznej (s. 24). Tezę tę konsekwentnie udowadnia

w trzeciej, najbardziej obszernej części książki. Metodą przyjętą w pracy jest analiza literatury, selekcja zebranego materiału, analiza najbardziej charakterystycznych stanowisk. Przyjęta metoda ma doprowadzić do realizacji celu poznawczego i oceniającego dotyczącego katolickiej myśli ekonomiczno-społecznej (s. 24). W dalszej części wstępu Autor zwięźle prezentuje układ treści rozprawy (s. 25–26). Pan Zadroga w sposób bardzo uporządkowany wprowadza czytelnika w fundamentalne założenia swojej dysertacji i później w toku analiz pozostaje tym założeniom wierny. Konsekwentnie realizuje zarysowany we wstępie cel.

Autor bardzo umiejętnie łączy tezy o charakterze normatywnym z dogłębną znajomością rzeczywistości ekonomii. Trafnie ukazuje filozoficzne podstawy przemian społecznych. Zauważa punkty zwrotne w ewolucji myśli filozoficznej oraz wskazuje na społeczne i ekonomiczne konsekwencje, jakie ze sobą niosły. Zatem widzi problemy, z jakimi boryka się współczesna ekonomia, z szerokiej perspektywy przemian dokonujących się w wymiarze kulturowym. Jego ocena moralna tych zjawisk jest autentyczną refleksją o charakterze normatywnym. Autor rozprawy nie tylko opisuje zewnętrznie dostrzegalne zjawiska, trendy i procesy o charakterze ekonomicznym, lecz także wskazuje na ich kulturowe, filozoficzne i etyczne podstawy. Tezy formułuje w sposób dojrzały i wywarzony. W obu obszarach: teologii moralnej i ekonomii porusza się swobodnie, z ogromną znajomością analizowanych rzeczywistości.

Publikacja stanowi oryginalny wkład do myśli ekonomicznej i teologii moralnej. Jest on cenny ze względu na niewystarczalność paradygmatu scjentyistycznego w ekonomii i konieczność przyjęcia perspektywy interdyscyplinarnej i bardziej otwartej na refleksję o charakterze normatywnym. Książka Adama Zadrogi w sposób istotny przyczynia się do szerszej dyskusji na temat tożsamości ekonomii. Omawiana dysertacja jest znacząca również dla myśli społecznej Kościoła. Ukazuje bowiem jego zasady moralne w kontekście konkretnych zagadnień ekonomicznych. Można nawet stwierdzić, że jej Autor w sposób modelowy ukazuje, jak w sposób rzetelny uprawiać teologię moralną życia gospodarczego.

Adam Zadroga nie powtarza utartych w literaturze przedmiotu tez, ale formułuje własne oceny i wnioski oraz proponuje samodzielne kierunki działania. Ta niezmiernie interesująca publikacja świadczy, że jest samodzielnym i dojrzałym naukowcem.

KS. WIESŁAW ŁUŻYŃSKI
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu
ORCID: 0000-0001-8855-3686